

Derinimo pažyma

Dėl Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymo projekto

Eil. Nr.	Institucija	Pastaba	Komentaras
1.	Žemės ūkio ministerija	7. Siūlo projekto 9 str. 7 d. 8 p. nustatytą koeficientą 0,02, kuris taikomas apskaičiuojant nuslėptą taršą, kai mokesčio mokėtojas nevykdė apskaitos, nepateikė apskaitos dokumentų mokesčio administratoriui ir neteikė mokesčio deklaracijos, mažinti iki 0,002.	Neatsižvelgta. Koeficientą sumažinus 10 kartų, projektu numatyta sankcija netektų savo prasmės. Mokesčio mokėtojų nebūtų ekonominių paskatų vykdyti gaminių ir pakuotės apskaitą bei mokėti mokesčių.
2.	Lietuvos vandens tiekėjų asociacija	1. MATĮ projekto sąvoka „Laikiniai leistinos taršos (toliau – LLT) normatyvas“ nėra visiškai aiški, trūksta informacijos, kokiais atvejais, kokių pagrindu ir kuriam laikui toks normatyvas bus nustatytas. 6. Įvertinus tai, kad LLT normatyvo taikymas nėra aiškus, siūlo tikslinti projekto 7 str. 2 d. nuostatas dėl koeficiento 1,2 sumažinimo. Padidintą tarifą siūloma taikyti, tik kai subjektas tikslingai vengia taikyti priemones taršai iki leidime nustatytų verčių sumažinimo.	Neatsižvelgta. Galiojantiame įstatyme teršėjams, kurie veikia neatitiktinėmis veiklos sąlygomis ir dėl to negali pasiekti didžiausios leistinos taršos (toliau – DLT) normatyvų, leidime gali būti nustatomas laikinai leistinos taršos (toliau – LLT) normatyvas. Koeficientas 1,2 taikomas tik tiems, kurie dėl tam tikrų priežasčių negali pasiekti DLT normatyvo ir turi jiems suteiktą LLT normatyvą. Tam, kad teršėjui nereikėtų mokėti mokesčio pagal didesnius tarifus, nustatytus Įstatymo 2 priedėlyje, kurie mažiausiai 1,5 karto yra didesni nei mokant už teršalus, kai normatyvas neviršijamas, mokesinės našos palengvinimui jiems taikomas 1,2 koeficientas, o ne nuo 1,5 iki 300 priklausomai nuo teršalo kenksmingumo. Šis koeficientas taikomas ne dėl taršos priemonių taikymo vengimo, o dėl įrenginių derinimo ar paleidimo darbų, kai dėl to galimi normatyvo viršijimo atvejai. Be to, teršėjas neprivalo koreguoti leidimo ir prašyti LLT normatyvo, jei jam to nereikia, tuomet jam bus taikomi reikalavimai, kaip turinčiam DLT normatyvą.
3.	Žemės ūkio ministerija Šilumos gamintojų asociacija LITBIOMA	5. Siūloma projekto 6.5 papunktį tikslinti, numatant išimties taikymą iki 2028 gruodžio 31 d., dėl per trumpo investicijų planavimo laikotarpio. 1. Siūloma prailginti mokesčio lengvatos biokuro naudojimui stacionariuose taršos šaltiniuose taikymo laikotarpį iki 2029 m. gruodžio mėnesio 31 d. Siūlo mokesčio lengvatos taikymą biokurai nustatyti iki 2029 m. gruodžio 31 d., neapmokestinant į aplinkos orą išmetamų teršalų deginant biokurą stacionariuose taršos	Atsižvelgta iš dalies. Pastaraisiais metais Lietuvos miestų oro užterštumas kietosiomis dalelėmis tendencingai didėja, dažnai viršijama šio teršalo paros ribinė vertė, ypač šaltuoju metu laikotarpiu. Viena iš pagrindinių užterštumo priežasčių – kietojo biokuro deginimas. Pažymėtina, kad iki šiol taikoma lengvata buvo numatyta siekiant padaryti proveržį didinant atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo dalį bendroje energijos gamyboje. Šiuo metu didžioji dalis šiluminės energijos gaminama naudojant kietąjį biokurą, kurį naudojant į aplinką patenka nemažai kietųjų

	<p>šaltiniuose.</p> <p>7. Nepritaria mokesinės lengvatos naikinimui nuo 2024 m. gruodžio 31 d., nes vandentvarkos sektorius nebegalės naudotis lengvata degindamas ir savo energetiniams poreikiams tenkinti naudodamas iš nuotekų valymo dumblo išgautas biudžijas. Tai neatitinka žiedinės ekonomikos principų.</p> <p>Šis pereinamasis laikotarpis reikalingas sukaupti lėšas reikalingoms investicijoms.</p>	<p>dalelių, todėl neterminuotas lengvatos taikymas šiai kuro rūšiai nepagrįstas aplinkosauginiu požiūriu ir prieštarauja principui „teršėjas moka“.</p> <p>Tarša kietosiomis dalelėmis turi būti mažinama, norint pasiekti leistinas ribines vertes aplinkos ore, kurios ypač dažnai viršijamos žiemos – šildymo sezono metu. Deginant kietąją biokurą šio teršalo išmetimai yra gana dideli, todėl lengvatos tolesnis taikymas yra nepriimtinas. Tačiau įvertinus tai, kad įgyvendinant direktyvų reikalavimus mažinti aplinkos teršimą ir klimato kaitą, šilumos gamybos sektoriuje daug investuojama į taršos mažinimo priemones, kaip kompromisą siūloma lengvatos galiojimą pratęsti iki 2027 m. gruodžio 31 d., t. y. dar 8 metams.</p> <p>Siekiant ir toliau skatinti atsinaujinančių energijos išteklių vartojimą, kurie nedaro reikšmingo neigiamo poveikio aplinkos oro kokybei, taip pat atsižvelgus į pateiktas pastabas, mokesčio mokėtojams, naudojantiems biudžijas, lengvatos nenumatoma naikinti.</p>
<p>4.</p> <p>Žemės ūkio ministerija</p> <p>Lietuvos kiaulių augintojų asociacija</p>	<p>8. Nepritaria tarifų didinimui, nes jų didinimas pablogins verslo sąlygas. Ministerijos duomenimis, subjektams, kuriems privalomas TIPK ir Taršos leidimą taršos mokesčiai padidės po pakeitimo vidutiniškai 28 proc. didžiąja dalimi dėl lakiųjų organinių junginių (toliau – LOJ), bendrojo azoto, bendrojo fosforo, amoniako.</p> <p>1. Prašoma nedidinti taršos mokesčio kiaulininkystės ūkiams, tačiau ieškoti būdų kaip spręsti oro taršos mažinimą, paremiant investicijas į tvartų rekonstrukciją, mėšlo kauptuvų statybą, biudžių jėginių arba bent jau mėšlo fermentatorių statybą bei oro filtravimo įrenginių įsigijimą, kurių kaina ~ 800 tūkst. - 2 mln. Eur.).</p> <p>3. Siūloma sumažinti siūlomą tarifą LOJ, kuris dabar didinamas iki 450 Eur/t.</p>	<p>Neatsižvelgta. Tarifų didinimas yra ekonominė priemonė, kuri taikoma visiems teršėjams, ne tik vykdančioms žemės ūkio veiklą, todėl neturi būti išskirtinių sąlygų vieniems ūkio subjektams prieš kitus. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad mokesčio mokėtojai yra tik tie asmenys, kuriems privalomas Taršos arba TIPK leidimas. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių 1 priedo 6 punktą TIPK leidimas privalomas, kai tenkinama ši sąlyga:</p> <p>„6.6. intensyvus paukščių arba kiaulių auginimas, kai:</p> <p>6.6.1. yra daugiau kaip 40 000 vietų naminiams paukščiams;</p> <p>6.6.2. yra daugiau kaip 2 000 vietų mėsinėms kiaulėms (daugiau kaip 30 kg);</p> <p>6.6.3. yra daugiau kaip 750 vietų paršavedėms“.</p> <p>Pagal Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių 1 priedo 2.3 punktą Taršos leidimas (oro dalis) privalomas, kai atitinka šį kriterijų:</p> <p>„2.3. iš stacionarių taršos šaltinių į aplinkos orą per metus išmetama 10 tonų ar daugiau teršalų, išskyrus:</p> <p>2.3.1. teršalus, išmetamus į aplinkos orą iš ūkinių gyvūnų, kurių</p>

		<p>apibrėžtis pateikta Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234, auginimo įrenginių stacionarių taršos šaltinių;“</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad žemės ūkio sektorius yra vienas iš taršiausių, kuris teršia ne tik orą, bet ir vandenį, dirvožemį, tačiau investuoti į taršos mažinimo priemones neskuba. Tai, kad žemės ūkio sektoriui trūksta iniciatyvos ir geranoriškumo diegti taršos mažinimo priemones, rodo ir tai, kad galiojanti mokesčio lengvata, kuri taikoma, investuojant į taršos mažinimo priemones, niekas iki šiol nepasinaudojo. Be to, taršos priemonių įgyvendinimui žemės ūkyje yra galimybė pasinaudoti ir ES teikiama finansine parama.</p> <p>Atlikus poveikio aplinkai vertinimą, pavyzdžiui, kaip tai įtakos gyvulininkystės produkcijos savikainą ir ūkių konkurencingumą rinkoje, nustatyta, kad visam kiaulių auginimo sektoriui mokėtinė našta, jei nebus mažinamas išmetamas teršalų kiekis, padidėtų apytiksliai 2,8 karto, pavyzdžiui, kiaulių ūkiui, kurio pajėgumas – 28 000 kiaulių, mokėtis už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių padidės nuo 553 Eur iki 1778 Eur per metus, vidutiniškai vienai kiaulei paskaičiuota mokėtinė našta sudarys 0,06 Eur, o produkcijos gyvo svorio pardavimo kainoje sudarys apie 0,001 Eur.</p>
<p>Lietuvos pramoninių konfederacija</p>	<p>Siūlomi LOJ tarifai yra neadekvatūs, be to, trūksta pagrindimo, kodėl šiam teršalui, kuris dabar yra priskirtas IV mažiausiai kenksmingai teršalų grupei, Projekte siūloma nustatyti tarifą, kuris taikomas vienai iš kenksmingiausių teršalo grupių. Toks siūlymas iškreiptų konkurencines veiklos sąlygas regione, ženkliai apsunkindamas Lietuvos subjektų padėtį kaimyninių šalių ir jų įmonių atžvilgiu. Siūlomas tarifas už išmetamus LOJ būtų 5 kartus didesnis už taikomą tarifą Latvijoje ir 3,6 karto didesnis už taikomą tarifą Estijoje. Todėl siūlo Projekte numatomą LOJ tarifą sumažinti, atsižvelgiant į regione vyraujančius tarifus, pvz.: nustatyti Latvijoje ir Estijoje taikomų tarifų</p>	<p>Atkreipiame dėmesį, kad atskiri LOJ, kurie dabar yra išsibarstę po visas teršalų grupes (nuo I-osios iki IV-osios grupės) dabar turi būti deklaruojami ir apskaitomi atskirai, bet praktikoje daugeliu atveju taip nėra, ir visi LOJ, įskaitant priskirtus pavojingusių ir pavojingiausių teršalų I-III grupę, deklaruojami kaip vienas nepavojingiausios IV teršalų grupės teršalas – „lakis organiniai junginiai (nepaminėti šiame sąraše)“. Siekdami suvienodinti sąlygas visiems mokesčio mokėtojams ir užtikrinti, kad įvairaus pavojingumo teršalai (deklaruojami ir apskaitomi kaip vienas teršalas (LOJ) būtų atitinkamai daugiau apmokestinami, siūlomas nustatyti didesnis tarifas, atitinkantis II teršalų grupės tarifą, kuris būtų taikomas visiems LOJ, išskyrus metaną, nediferencijuotiems pagal sudėtį (atskirus junginius). Dauguma LOJ laikomi</p>

	<p>vidurki.</p>	<p>kancerogeninėmis medžiagomis, todėl jų išmetimams turi būti nustatytos atgrasančios priemonės, sudarysiančios sąlygas ne tik užtikrinti tinkamą oro kokybę, bet ir ūkinės veiklos vykdymo (darbo) vietoje kuo mažesnę neigiamą poveikį darbuotojų sveikatai.</p> <p>Pažymime, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – LRV) 2019 m. gruodžio 18 d. pasitarimo protokolo Nr. 56 (priimtas sprendžiant Klaipėdos taršos ir kvapų problemą, kuri susijusi ir su LOJ išmetimais) 3 klausimo „Dėl veiksmų ir priemonių, kurių reikia imtis siekiant spręsti kvapų ir kitas susijusias problemas“ pavedimuose Aplinkos ministerijai pavesta „didinti mokesčio už aplinkos taršą tarifus, kad mokesčio dydis skatintų ūkinės veiklos vykdytojus mažinti taršą (skatintų investicijas į mažiau taršias technologijas)“. Dėl to yra parengtas Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 1 ir 2 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas, kuris kartu su kitais pagal šį LRV pavedimą parengtais įstatymų pakeitimo įstatymų projektais viename pakete jau yra pateiktas Lietuvos Respublikos Seimui. Šiame įstatymo projekte ir Lietuvos Respublikos Seimui pateiktame įstatymo projekte siūlomi tokie patys oro teršalų tarifų dydžiai. Vertinant konkurencines sąlygas regione Projekte siūlomų tarifų dydis buvo vertintas atsižvelgiant ne tik į Estijoje ir Latvijoje taikomus teršalams tarifus, bet ir kaimyninėje Lenkijoje, kur tarifas LOJ siekia nuo 330 iki 1500 Eut/t.</p> <p>Mokesčio tarifai už išmetamus į vandenį teršalus yra didinami siekiant mažinti į vandens telkinius patenkančias neišvalytas iki nustatytų reikalavimų nuotekas, dėl ko vis sudėtingiau darosi užtikrinti gerą vandens būklę. Tokiu sprendimu pirmiausia skatinamas mažiau teršti galutinis teršėjas, o per paslaugų įkainius siunčiamas signalas vartotojams, kurie yra nuotekas šalinančių įmonių abonentais, mažiau teršti, o už teršimą susimokėti. Mokesčio tarifai yra didinami ne dėl to, kad būtų sukauptos lėšos, o siekiant paskatinti ūkio subjektus imtis priemonių taršai mažinti ir bent iš dalies prisidėti prie neigiamų padarinių aplinkai ir sveikatai mažinimo.</p>
<p>Lietuvos vandens tiekėjų asociacija</p>	<p>6. Atkreiptinas dėmesys, kad taršos mokesčio tarifų didinimas stacionariuose su nuotekomis išleidžiamose taršos šaltiniuose tiesiogiai įtakos ūkio subjektus, kurie į vandens tiekėjo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą išleidžia savitosios taršos nuotekas. Didėtų kainos dedamoji už išleidžiamus naftos produktus apie 30 proc., o už visus kitus savitosios taršos teršalus kaina didėtų ta dalimi, kuria didėja mokestis už aplinkos teršimą.</p> <p>Mokesčio padidinimas nepagerins aplinkos kokybės, neskatins inovacijų, priemonių diegimo, o papildoma finansinė našta stabdys veiklą ir ekonominę augimą.</p>	
<p>5. Vši Žaliojo taškas</p>	<p>2. Siūlo palikti galioti mokesčio lengvatą mokesčio</p>	<p>Neatsižvelgta. Atliekų tvarkymo srityje taikomas principas</p>

	<p>mokėtojams tuo atveju, kai mokesčio lengvatą suteikiantys dokumentai pripažįstami negaliojančiais, o mokesčio mokėtojai yra pavedę atliekų tvarkymo organizavimo pareigą gamintojų ir importuotojų organizacijai ir apmokėję šios pareigos vykdymo išlaidas.</p> <p>4. Siūlo palikti galioti mokesčio lengvatą mokesčio mokėtojams tuo atveju, kai mokesčio lengvatą suteikiantys dokumentai pripažįstami negaliojančiais, o mokesčio mokėtojai yra pavedę atliekų tvarkymo organizavimo pareigą gamintojų ir importuotojų organizacijai ir apmokėję šios pareigos vykdymo išlaidas.</p>	<p>„teršėjas moka“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas. Įgyvendinant šį principą, mokesčio mokėtojas yra atsakingas už vidaus rinkai tiekto pakuotės atliekų sutvarkymą. Šiuo metu galiojantys teisės aktai sudaro sąlygas mokesčio mokėtojui (gamintojui ir (ar) importuotojui) išsireikalaus iš gamintojų ir importuotojų licencijuotos organizacijos pinigines kompensacijas dėl patirtų nuostolių pripažinus atliekų sutvarkymą įrodantį dokumentą negaliojančiu. Taip pat minėti teisės aktai įpareigoja gamintojų ir importuotojų organizacijas kompensuoti savo nariams patirtus minėtus nuostolius.</p> <p>Be to, siūlymas ydingas dėl šių priežasčių:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nebūtų užtikrintas gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas, t. y. gamintojai ir importuotojai yra atsakingi už jų vidaus rinkai tiekiamų gaminių ir pakuočių poveikį aplinkai per visą būvio ciklą nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, įskaitant surinkimo, vežimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą, nustatytų užduočių vykdymą, informacijos teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams, grąžinamų produktų ir juos panaudojus susidarantių atliekų priėmimą, tvarkymą ir finansinę atsakomybę už tokią veiklą. 2. Organizacijos, kurioms pavesta organizuoti atliekų tvarkymą ir kurioms buvo mokamos tam skirtos lėšos, steigia patys gamintojai ir importuotojai, kurie ir kontroliuoja jų veiklą. Šių atliekų tvarkymo organizacijų veiklos bei deleguotų atliekų tvarkymo funkcijų kontrolę privalo vykdyti jų steigėjai, t. y. patys gamintojai ir importuotojai, todėl atsakomybė už atliekų tvarkymą turėtų būti taikoma ir steigėjams. Organizacijos, kurioms deleguotos atliekų tvarkymo funkcijos, atliekų tvarkymo paslaugas perka iš šias paslaugas teikiančių asmenų pagal nustatytas pirkimų taisykles, todėl paslaugų pirkimo sąlygose privalo nustatyti paslaugos įvykdymo užtikrinimo saugiklius ir naudoti paslaugos įvykdymo užtikrinimo įrankius, t. y. banko ar draudimo bendrovių garantijas, užstatus ir pan. Nupirkę atliekų tvarkymo paslaugas, atliekų
--	---	---

		<p>tvarkymo organizacijos privalo įsitikinti, ar paslaugos teikėjas pajėgus sutvarkyti numatomą atliekų kiekį, turi reikiamas sutartis su atliekų perdirbėjais ir pan. Organizacijos už atliekų tvarkymo paslaugą atsiskaityti privalo tik pagal paslaugos įvykdymą pagrindžiančius finansinius dokumentus, įrodančius, kad atliekos tikrai buvo sutvarkytos.</p> <p>3. Kyla rizika, kad gamintojai ir importuotojai turės galimybę susitarti su atliekų tvarkymo organizacijomis ir mokėti mažesnius mokesčius už atliekų sutvarkymą, realiai neatitinkančius tikrosios atliekų tvarkymo kainos, bei gauti tai patvirtinančius dokumentus, o, organizatoriams nesutvarkius atliekų ir dokumentus pripažinus negaliojančiais, tokiu būdu išvengti taršos mokesčių ar realios kainos sumokėjimo už atliekų sutvarkymą, kadangi jie būtų atleisti nuo taršos mokesčio sumokėjimo bei pareigos sutvarkyti nesutvarkytas atliekas.</p> <p>- priėmus tokias nuostatas galimai būtų nesilaikyta Atliekų tvarkymo įstatymo 32 straipsnyje nustatyto principo „teršėjas moka“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas.</p>
6.	<p>Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija</p> <p>UAB „VAATC“</p>	<p>Siūlo mokesčių didinti palaipsniui nustatant mažesnę nei projekte, o mokesčio už asbesto atliekas visiškai atsisakyti.</p> <p>1. Siūlo atsisakyti mokesčio už atliekų šalinimą nepavojingų atliekų sąvartyne didinimo arba nustatyti nuoseklų jo didinimą remiantis atliekų perdirbimo pajėgumų plėtros analize.</p> <p>2. Nesutinka, kad nuo 2020 m. pradės veikti atliekų deginimo pajėgumai.</p> <p>3. Nepritaria asbesto atliekų apmokestinimui.</p> <p>4. Mano, kad sąvartynuose šalinamų atliekų mažinimo tikslą galima pasiekti kitais būdais.</p>

Atsižvelgta iš dalies. Įvertinus pateiktus argumentus siūloma palikti 2019 m. taikomą mokesčio už sąvartyne šalinamas asbesto turinčias atliekas tarifą. Ateityje svarstytinas mokesčio tarifo už asbesto atliekų šalinimą sąvartyne didinimas, t. y. sutvarkius senąją taršą siekti, kad būtų išvengta asbesto turinčių atliekų susidarymo.

Mokesčio už sąvartynuose šalinamas atliekas tikslas – mažinti jų kiekį, skatinti vengti naudoti pavojingąsias medžiagas ir įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą. Pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnį atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje taikomas toks prioritetų eiliškumas: prevencija; paruošimas naudoti pakartotinai prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus pakartotiniam naudojimui; perdirbimas prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti; kitoks naudojimas, pavyzdžiui, naudojimas energijai gauti prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti;

šalinimas prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip panaudoti tinkamas atliekas. Atsižvelgus į tai, atliekų šalinimas sąvartyne – žemiausia prioriteta turintis atliekų tvarkymo būdas, kuriam ir turėtų būti taikomas atitinkamas mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis.

Informuojame, kad kitose ES šalyse yra asbesto tvarkymo gerosios praktikos pavyzdžių Prancūzijoje, Italijoje, Danijoje. Pvz., Prancūzijoje, naudojant plazmos liepsną, asbesto turinčios atliekos perdirbamos į nepavojingą inertinę medžiagą (Cofalit), kuri gali būti naudojama kelių tiesimui ir kaip statybinė medžiaga. Danijoje patentuoto proceso metu asbesto turinčios statybinės medžiagos perdirbamos į naujas nepavojingas mineralines medžiagas.

Aplinkos ministerijos užsakymu atlikta mokėsių už atliekų tvarkymą mechaninio – biologinio apdorojimo ir atliekų deginimo įrengimuose reikalingumo analizė, taip pat analizuotas ir mokestis už atliekų šalinimą sąvartynuose taikymas ES šalyse. Atlikus ES šalių analizę, nustatyta, kad mokestis už atliekų šalinimą sąvartynuose taikomas 22 iš 28 ES šalių. Taip pat nustatyta, kad ES šalyse, kuriose taikomas mokestis už atliekų šalinimą sąvartynuose, pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis daug mažesnis nei šalyse narėse, kuriose šis mokestis neįvestas. Be to, Lietuvoje taikomas mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis vienas mažiausių Europoje, pvz., Anglijos regione taikomas 90 GBP/t sąvartyno mokestis, o Nyderlanduose taikomas 50 Eur/t mokestis ir dar papildomas 13 Eur/t asbesto mokestis.

Rekomendaciją Lietuvai didinti sąvartyno mokestį, kad juose nebebūtų šalinamos perdirbti ir naudoti tinkamos atliekos 2017 metais pateikė ir Europos Komisija, atlikdama ES aplinkos nuostatų įgyvendinimo Lietuvoje peržiūrą.

Pažymėtina, kad patvirtintame žiedinės ekonomikos pakete numatytos ekonominės ir kitos priemonės, kuriomis skatinama taikyti atliekų tvarkymo hierarchiją. Numatomi šalinimo sąvartyne ir atliekų deginimo mokesčiai bei kiti apribojimai, skatinantys atliekų prevenciją ir perdirbimą, kartu užtikrinant, kad šalinimas sąvartyne būtų mažiausiai pagėdaujama ir mažiausiai patraukli atliekų tvarkymo (atsikratymo) galimybė.

		<p>Taip pat pažymėtina, kad šių atliekų tvarkymo alternatyvų gali būti ieškoma ir kitose ES šalyse. Atkreiptinas dėmesys, kad mokesčiai už sąvartyne šalinamas asbesto atliekas numatyti nuo 2016 m. ir jis nėra keičiamas.</p> <p>Neatsižvelgta. Sumokėtas mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis patenka į Atliekų tvarkymo programą. Šios lėšos naudojamos finansuoti Atliekų tvarkymo įstatymo 34 straipsnio 3 dalyje nustatytas priemonės. Atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimui yra sudaroma Atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimo taryba, kurios sudėtyje yra Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovai. Todėl įgyvendinant programos priemones savivaldybės atstovaujanti institucija gali teikti pasiūlymus šių lėšų panaudojimui. Patvirtinus Atliekų tvarkymo programos lėšų panaudojimo kryptis, savivaldybėms lieka iniciatyva teikti projektus ir gauti finansavimą.</p> <p>Neatsižvelgta. Po rūšiavimo likusių netinkamų pakartotinai panaudoti ir perdirbti energetinę vertę turinčių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai veikia Klaipėdoje. Šiuo metu statomi po rūšiavimo likusių netinkamų pakartotinai panaudoti ir perdirbti energetinę vertę turinčių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai Kaune ir Vilniuje turėtų būti pradėti eksploatuoti 2020 m.</p> <p>2018 m. ir 2019 m. planuojamas laikyti degių atliekų kiekių nepažeis Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 10 dalies reikalavimų.</p> <p>Be to, pakoreguotos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. D1-387 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 „Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ nuostatos, leidžiančios nepavojingų atliekų sąvartyne šalinti „po mišrių komunalinių atliekų apdorojimo likusias netinkamas pakartotinai panaudoti ir perdirbti, tačiau energetinę vertę turinčias komunalines atliekas, kai nėra galimybių įgyvendinti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane, patvirtintame LRV 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 „Dėl Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 plano</p>
	<p>5. Siūlo regiono surinktus mokesčius už atliekų šalinimą skirti to regiono atliekų tvarkymo sistemos vystymui.</p>	
	<p>6. Siūlo nustatyti, kad nuo mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis atleidžiami sąvartynų operatoriai) iki 2020 m. liepos 1 d. sąvartyne saugotas ir teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas pašalintomis po mišrių komunalinių atliekų apdorojimo likusias netinkamas pakartotinai panaudoti ir perdirbti, tačiau energetinę vertę turinčias komunalines atliekas.</p>	

			patvirtinimo“, 206 punkte nustatyto artumo principo ir nepakanka esamų šių atliekų dalies naudojimo energijai gauti pajėgumų“, galiojo iki 2017 m. gruodžio 31 d.
7.	Lietuvos laisvosios rinkos institutas	<p>1) Siūlo palikti šiuo metu galiojančią mokesčio už nusiųptą taršą skaičiavimo tvarką.</p> <p>2) Siūlo nedidinti aplinkos teršimo mokesčio tarifu, dėl kurių galėtų išaugti produktų ir paslaugų kainos.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projektu siekiama supaprastinti ir padaryti aiškesnį mokesčio už nusiųptą taršą skaičiavimo tvarką. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nustatomas naujas teisinis reguliavimas taikomas mokesčio mokėtojui tik tada, kai jis nevykdė gaminių ir (ar) pakuočių apskaitos ir (ar) nepateikė gaminių ir (ar) pakuočių apskaitos dokumentų mokesčio administratoriui (jo pareigūnui) ir neteikė deklaracijos.</p> <p>Neatsižvelgta. Nustatomas naujas mokesčio tarifas už aplinkos teršimą stambiagabaričių padangų atliekomis. Kiti apmokestinamųjų gaminių mokesčio tarifai nedidinami. Įstatymo projekte dabar galiojantys tarifai pateikiami juos jau indeksavus, t. y. pritaikius 2018 m. kainų ir paslaugų indeksą (toks tarifo dydis galioja dabar).</p> <p>Mokesčio tarifai už pakuotes keičiami ne siekiant juos padidinti, o nustatant juos tokio dydžio, kad visi jie būtų vienodai proporcingi jų tvarkymo kaštams. Pakuotės atliekų tvarkymo kaštų santykis su perdirbamos pakuotės mokesčio tarifu – 1:3,53, o su neperdirbamos pakuotės mokesčio tarifu – 1:5.</p> <p>Argumentai dėl sąvartyno mokesčio keitimo pateikti prie atitinkamų pastabų.</p>
8.	Žemės ūkio ministerija	<p>3. Siūlo projekto 6.2.1 punkte nustatytą lengvatą, kuri numato, kad atleidimas nuo mokesčio taikomas benzinu ir dujomis varomiems automobiliams, pagamintiems ne anksčiau kaip prieš 3 ar 4 metus, peržiūrėti <i>praplečiant jos taikymą</i>.</p>	<p>Neatsižvelgta. Lengvata yra taikoma siekiant paskatinti naujų TP įsigijimą ir naudojimą, o ne senesnių ir taršesnių automobilių eksploatavimą. Be to, siekiant klimato kaitos tikslų, skatinami automobiliai, kurie eksploatuojant neišmeta CO₂, teršalų, tai elektra ar kitais alternatyviais degalais varomos transporto priemonės.</p>
	Lietuvos nacionalinė vežėjų automobiliais asociacija LINAVA	<p>3. Perkelti į Projektą arba palikti galioti koregavimo koeficientus kelių transporto priemonėms priklausomai nuo emisijos klasės, kurie dabar nustatyti LRV 2000 m. sausio 18 d. nutarime Nr. 53.</p> <p>2. Projekto 6 str. 2 d. 1 p. nustatyti, kad nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių atleidžiami mokesčio mokėtojai, teršiantys iš M2, M3, N2 ir N3</p>	<p>Neatsižvelgta. Koregavimo koeficientus taikyti netikslinga, kai yra numatyta efektyvesnė lengvatos taikymo priemonė – visiškai atleidimas nuo mokesčio naujų, registruotų ne anksčiau kaip prieš 3 metus, transporto priemonių.</p> <p>Neatsižvelgta. Tarifas yra suapvalintas iki sveiko skaičiaus pagal matematinės apvalinimo taisyklės, jei tarifą indeksavus gaunamas skaičius po kablelio yra 5 ir didesnis, apvalinama į didesnę pusę, jei mažesnis už 5 – apvalinama į mažesnę pusę.</p>

	<p>kategorių transporto priemonių, kurios pirmą kartą registruotos ne anksčiau kaip prieš 5 metus arba kurios atitinka Euro 5 arba aukštesnę emisijos klasę.</p> <p>5.1 Siūlo projekto 5 priedo 1 punkte kelių transporto priemonės ir ne keliais judantiems mechanizms, kurių variklis varomas dyzelinu, nustatyti tarifą 9 Eur/t (kaip buvo ankstesniame variante).</p> <p>1. Siūlo projekto 5 priedo 1 punkte kelių transporto priemonės ir ne keliais judantiems mechanizms, kurių variklis varomas dyzelinu, nustatyti tarifą 9 Eur/t (kaip buvo ankstesniame variante).</p>	
--	---	--

 Aplinkos ministras
 Kęstutis Mažeika
 2019-10-15

 Administravimo departamento
 direktorė
 Rada Skirkevičiūtė